Memo

0098106454

Aan:	De gemeenteraad
Van:	Het college van B&W
Afdeling:	Sociaal domein
Datum:	23 februari 2021
Onderwerp:	Tussenevaluatie Aanpak Armoede en Schulden
Bijlage memo:	-
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

INLEIDING
In 2020 en 2021 evalueren we het Uitvoeringsplan Aanpak armoede en schulden en de Kadernota Armoede en Schulden 2018-2021. In 2020 deden we dat vooral met cijfers en op proces. In 2021 willen we (ook) onderzoek doen naar de ervaringen van inwoners. Met deze evaluaties willen we bekijken of het uitvoeringsplan het gewenste resultaat heeft (gehad). Ook willen we zicht krijgen op verbeterpunten en nieuwe aandachtspunten voor de volgende kadernota.

In deze memo brengen we u op de hoogte van de belangrijkste punten uit de tussenevaluatie:

- de stand van zaken van de voorzieningen en concrete acties
- de aandachtspunten en aanbevelingen voor 2021 en verder.

DE TUSSENEVALUATIE
In tussenevaluatie 2020 bekeken we de stand van zaken van de verschillende doelen uit het uitvoeringsplan en de kadernota. We evalueerden het armoede- en schuldenbeleid in deze evaluatie op drie manieren:

- kwantitatieve gegevens: aan de hand van onze eigen gegevens en de Divosa benchmark
- het proces: aan de hand van gesprekken met collega's en ketenpartners
- de voortgang van de concrete acties en voorzieningen zoals beschreven in het Uitvoeringsplan

De tussenevaluatie had vooral betrekking op de jaren 2018 en 2019 en is hoofdzakelijk uitgevoerd in de eerste helft van 2020. Door vertragingen in de rapportage van Divosa kon de evaluatie in december 2020 afgerond worden.

STAND VAN ZAKEN VAN DE VOORZIENINGEN EN CONCRETE ACTIES

Zwart: komt uit het Uitvoeringsplan 2018-2021.
Blauw: stand van zaken tussenevaluatie, neutraal, op schema
Groen: stand van zaken tussenevaluatie, klaar/afgerond
Oranje: stand van zaken tussenevaluatie, nog niet klaar en vraagt (extra) aandacht

Voorziening	Omschrijving	Vanaf	Welke acties	Doel	Voortgang 2020
Preventie: Voorlichtings-bijeenkomsten en budgetcursus	Voorlichting op maat en budgetcursus.	2017	Naar behoefte inzetten.	Bevorderen financiële zelfredzaam-heid.	Voorlichting gegeven aan Dienst in Bedrijf in kader preventie toeslagschulden. Plannen om vlechtwerkers periodiek info te verstrekken zodat zij beter kunnen signaleren Er is voorlichting geweest op AOC Terra en er zijn budgetcursussen georganiseerd. Ook wordt ingestoken op voorlichting bij professionele zorgaanbieders
Preventie: Nazorg	Binnen 3 maanden na afloop schuldhulpverlening plannen we een nazorggesprek.	2018	Passend nazorgtraject inzetten voor een inwoner.	Preventief om terugval te voorkomen.	Nazorg begint al bij schuldhulpverlener vóórdat schuldregeling is afgerond. Nazorg zonder schuldregeling is verantwoordelijkheid vlechtwerker.
Preventie: Pilot Cazis	Deze organisatie biedt gericht ondersteuning aan inwoners bij het aanvragen van Toeslagen en heffingskortingen.	2019	Inwoners met hulpvraag doorverwijzen.	Inwoners krijgen voorzieningen waar zij recht op hebben.	Pilot heeft plaatsgevonden in 2019. Vervolg opgestart in 2020. Bekendheid blijven waarborgen.
Vroegsignalering Amargi Vindplaats van Schulden	Zo vroeg mogelijk in beeld brengen van mensen met financiële problemen.	2019/ 2020	Afspraken maken met Wbv, zorgverzekering, NUON en Vitens. Projecten: Amargi en Vindplaats van Schulden	Zo vroeg mogelijk ondersteuning bieden om te voorkomen dat schulden oplopen.	Amargi levert te weinig op. Vanaf februari 2021 aan de slag met BKR Vindplaats van Schulden – we ontvangen dan maandelijks gegevens van vastelastenpartners over inwoners met een betalingsachterstand.
Vroegsignalering Inzetten op Life events	Ingrijpende gebeurtenissen in het leven brengen een grotere kans op financiële problemen met zich mee. Aandacht hiervoor voorkomt mogelijk problemen.	2019	Bij intake aandacht besteden aan recente life-events. Foldermateriaal.	Het ontwikkelen of ontstaan van schulden bijsturen dan wel voorkomen.	Teksten halverwege 2019 gereed. Flyers nog niet klaar i.v.m. huisstijlaanpassing bij communicatie.
Samenwerking: Integrale aanpak	Inzet van aanjager voor armoedebeleid en gezondheid	2019	Aanjagen van het armoedebeleid.	Integraal werken op de verschillende terreinen.	Met verschillende beleidsterreinen wordt samengewerkt. Hier is nog winst te behalen. Er zijn meerdere afdelingen die elkaar te weinig weten te vinden: back office, afd.invordering, DiB, inkomensspecialisten en vlechtwerkers.
Samenwerking: Thematafel Schulden	Delen van kennis en ervaringen om de doelgroep te bereiken.	2018	Gezamenlijk bekijken welke acties opgezet kunnen worden om inwoners met schulden vroegtijdig te bereiken.	Elkaar informeren en acties afstemmen/initiëren.	Vindt met regelmaat plaats naar alle tevredenheid. Vanuit de gemeente wel de wens meer rendement te behalen op vroegsignalering i.s.m. de partijen.
Samenwerking: Thematafel Armoede	Delen van kennis om de doelgroep te bereiken. Leggen van verbindingen tussen partijen die actief zijn rond het thema armoede.	2015	Elk kwartaal komt de Thematafel bij elkaar.	Door het netwerk van partijen wordt de doelgroep beter bereikt.	Vindt met regelmaat plaats naar alle tevredenheid. Vanuit de gemeente wel de wens meer rendement te behalen op vroegsignalering i.s.m. de partijen.

Zwart: komt uit het Uitvoeringsplan 2018-2021.
Blauw: stand van zaken tussenevaluatie, neutraal, op schema
Groen: stand van zaken tussenevaluatie, klaar/afgerond
Oranje: stand van zaken tussenevaluatie, nog niet klaar en vraagt (extra) aandacht

Voorziening	Omschrijving	Vanaf	Welke acties	Doel	Voortgang 2020
Curatief: Doorbetaling vaste lasten	Voor kwetsbare inwoners met een uitkering betalen we de vaste lasten door.	2018	Afstemming met Backoffice.	Stabiliseren financiële situatie.	Wanneer de noodzaak wordt vastgesteld wordt dit ingezet
Curatief: Maatwerk-dienstverlening	We zetten een maatwerkvoorziening in voor inwoners met schulden.	2018	Nieuwe voorzieningen ontwikkelen zoals budgetcoaching op maat.	Vergroten zelfredzaamheid	Kredietbank Nederland heeft een maatwerkbundel, daarnaast kijken we ook naar oplossingen waar de inwoner zich het meest prettig bij voelt. Oplossingen zijn soms haalbaar, niet altijd
Curatief: Toegang schuldhulp-verlening	De preventiespecialisten Schulden bepalen de toegang schuldhulpverlening.	2018	Aanpassen werkprocessen.	Meer inzet op preventieve voorzieningen.	Komt kwaliteit ondersteuning inwoner en afstemming KBNL ten goede. Werkprocessen zijn nog niet op orde. Preventiespecialisten laten de inwoners nog steeds toe. Wanneer vanuit bewind een aanvraag komt voor een schuldsanering toetsen we op diverse zaken en licht de bewindvoerder de situatie van de inwoner toe.
Preventief/ Curatief: Vrijwilliger Thuisadministratie	De ondersteuning kan bestaan uit: meekijken in het uitgavenpatroon, het leren doornemen en archiveren van de ingekomen post, het verstrekken van informatie en advies en bijv. het ondersteunen in de contacten met de diverse instanties.	2018	Vanaf april 2018 is er een intensievere samenwerking met Humanitas Thuisadministratie.	Sturen naar zelfredzaamheid	Humanitas wordt regelmatig ingezet. Bij enkelvoudige hulpvragen, bij ordenen administratie, soms op financiële inhoud, en ook in het traject om dossiers te completeren boot bijvoorbeeld BZF, Zuidweg en Partners en Kredietbank NL
Curatief: Kindpakket	Stichting Leergeld geeft uitvoering aan het Kindpakket. Door een vergoeding kunnen kinderen meedoen aan sport- of muziekactiviteiten of schoolreis.	2015	Via voorlichting meer kinderen bereiken.	Kinderen uit gezinnen met laag inkomen laten meedoen.	In 2019 is meer dan 100% van de doelgroep bereikt. De bekendheid en laagdrempeligheid van Stichting Leergeld is dus optimaal.
Curatief: Participatie-voorziening volwassenen	Voorziening voor volwassenen voor deelname aan sport, cultuur, hobby of andere sociale bezigheden	2019 2020	Onderzoeken mogelijkheden voorziening en opzetten voorziening.	Participatie van inwoners financieel mogelijk maken. Deelname aan sport, cultuur of andere sociale bezigheden.	Participatieregeling opgesteld en alle praktische zaken geregeld. Voorstel aangehouden door college i.v.m. financiële onzekerheid corona.
Bereik vergroten: Communicatie. Informatiegids voor inwoners met een laag inkomen	De gids geeft informatie over voorzieningen van de gemeente.	2019	Gids uitbrengen en doorlopend communiceren over de voorzieningen.	Inwoners bereiken met voorlichting over gemeentelijke regelingen én organisaties waar inwoners terecht kunnen	De minimagids is in 2019 uitgebracht. De voorraden en verspreiding blijven we bewaken.

(NIEUW) AANDACHTSPUNTEN EN AANBEVELINGEN

Preventie lijkt kansrijk binnen de schuldhulpverlening en de aanpak van armoede. Ook om op den duur tot besparingen te komen. Hierop inzetten is daarom aan te bevelen. In het bijzonder:

- Vroegsignalering middels Vindplaats van Schulden.
- (Meer) inzetten op voorlichting in het onderwijs (PO en VO).
- Ons bereik en onze zichtbaarheid vergroten door (meer) samenwerking met werkgevers, dorps- en buurtorganisaties en andere partijen. Waar mogelijk ook met ervaringsexperts, bijvoorbeeld buurtcoaches.
- Inzetten op voorlichting bij levensgebeurtenissen (life events).
- Meer inzetten op goede nazorg ter voorkoming van een herhaling van problemen.
- Schaarstestress-sensitief werken om schulden te voorkomen.

Voor het armoedebeleid zijn er daarnaast nog de volgende aanbevelingen:

- Een participatieregeling voor volwassenen is een middel dat op verschillende beleidsterreinen aan een behoefte voldoet en op den duur kan leiden tot besparingen bij de Wmo en mogelijk participatie/inburgering. Het is een middel om schaarstestress te verlichten, wat tot een verbetering op alle leefterreinen zou moeten leiden. We onderzoeken (extra) of hier nog steeds behoefte aan is onder inwoners.
- Door middel van een pilot de effectiviteit van Zet je Leven in Beweging (en/of een Gecombineerde Leefstijlinterventie) voor de aandachtsgroep onderzoeken. Leidt dit (op den duur) tot meer uitstroom uit deze groep?